

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-082 Opole

Opole, 20 sierpnia 2025 r.
PS.I.431.4.17.2025.AK

**Pan
Sylwester Klimowicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Zamkowa 89
47-344 Walce**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. **Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:** Ośrodek Pomocy Społecznej w Walcach, ul. Zamkowa 87, 47-344 Walce.¹
2. **Podstawa prawna podjęcia kontroli:** art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) w związku z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848 ze zm.).
3. **Zakres kontroli:**
 - 1) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań dofinansowywanych ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach Programu *Centra Opiekuńczo-Mieszkalne* w roku 2024.
 - 2) **okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.
4. **Rodzaj kontroli:** problemowa
5. **Tryb kontroli:** zwykły
6. **Termin kontroli:** od 1 do 7 oraz 21 lipca 2025 r.
7. **Skład zespołu kontrolnego:** pracownicy Oddział Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu:

¹ Zwany dalej: Ośrodkiem.

- Agnieszka Kasprzyk – starszy inspektor wojewódzki upoważnienie z dnia 18 czerwca 2025 r., nr PS.I.057.164. 2025.AK – kierownik zespołu kontrolnego;
 - Mirosław Próchniak – starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie z dnia 18 czerwca 2025 r., nr PS.I.057.165.2025.AK
8. **Kierownik jednostki kontrolowanej:** Sylwester Klimowicz, zatrudniony na stanowisku Kierownika Ośrodka od dnia 10 grudnia 2018 r.
 9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej, pod poz. nr 2/2025.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Centrum, w kontrolowanym zakresie.

Ustalenia kontroli

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Walcach² zostało utworzone w ramach realizacji Modułu I programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej *Program „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne” 2019*³ i funkcjonuje od dnia 1 lipca 2022 r. Zgodnie z danymi realizacji zadania inwestycyjnego w okresie 2019 – 2022, utworzenie COM zostało sfinansowane zgodnie z poniższym:

Źródła finansowania	Rok				Razem koszt brutto
	2019	2020	2021	2022	
Środki własne	0,00	5.980,00	141.150,00	0,00	147.130,00
Wnioskowane środki SFWON	42.690,00	1.211.770,00 (w tym 12.520,00 koszty obsługi)	1.261.820,00 (w tym 150.000,00 wyposażenie)	0,00	2.516.280,00
Inne (odpłatność wnoszona przez uczestników COM)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem:	42.690,00	1.217.750,00	1.402.970,00	0,00	2.663.410,00

Od 2022 r. funkcjonowanie COM jest finansowane ze środków Funduszu w ramach Modułu II, w tym - w roku:

- 2022 wartość tych środków wyniosła: 396.720,00 zł na realizację zadania oraz 1 983,60 zł na koszty obsługi (umowa nr OUW/COM/1A/2022 z dnia 21 września 2022 r.);
- 2023 wartość środków wyniosła: 780.960,00 zł na realizację zadania oraz 3.904,80 zł na koszty obsługi (umowa nr OUW/COM/1/2023 z dnia 17 lutego 2023 r.).

² Zwane dalej: COM

³ Zwany dalej: Programem

W dniu 6 marca 2024 r. Wojewoda Opolski⁴ zawarł z Kierownikiem Ośrodka⁵ umowę nr 1/OUW/COM/II/2024⁶ w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo - mieszkalne” ogłoszonego w 2019 r. (zał. nr 1). Zgodnie z § 3 ust. 1-3 umowy źródłem finansowania zadania i kosztów jego obsługi były środki Funduszu Solidarnościowego⁷, o którym mowa w ustawie o Funduszu Solidarnościowym.

Umowę zawarto w celu realizacji przez Gminę Walce⁸ zadania w zakresie funkcjonowania ośrodka wsparcia Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego z siedzibą w Walcach, przy ul. Zamkowej 89⁹, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 umowy Wojewoda Opolski przekazał gminie dotację w wysokości 784.864,80 zł, w tym: środki na realizację zadania w kwocie 780.960,00 zł oraz środki na koszty obsługi Programu w kwocie 3.904,80 zł. W ramach realizacji zadania określonego w umowie gmina nie wniosła wkładu własnego.

W trakcie kontroli badaniem objęto realizację zadania w oparciu o zasady określone w Programie oraz zobowiązań wynikających z umowy.

1. Podstawy prawne i organizacyjne działalności COM

Uchwałą Nr L/398/2022 Rady z dnia 20 lipca 2022 r. w sprawie utworzenia na terenie Gminy Walce ośrodka wsparcia pod nazwą „Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Walcach” utworzono jednostkę organizacyjną pomocy społecznej świadczącą usługi zamieszkiwania.

Zgodnie z § 1 ust. 3 uchwały COM *przeznaczone jest dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (...) i świadczy usługi w ramach pobytu dziennego lub całodobowego w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych* (zał. nr 2). Na mocy § 2 - COM włączono w strukturę Ośrodka.

⁴ reprezentowany przez Mirosławę Kwatek-Hoffmann dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na podstawie upoważnienia z dnia 1 lutego 2024 r., znak: BOU.I.0030.29.2024.JZ.

⁵ upoważnionym przez Wójta Gminy Walce na podstawie zarządzenia z dnia 4 lutego 2023 r. Nr Or.120.4.2023, przy kontrasygnacie Romana Schwarzera Skarbnika Gminy Walce.

⁶ Zwana dalej: umową

⁷ Zwany dalej: Funduszem.

⁸ Zwana dalej: gminą

⁹ Zwany dalej: COM.

Zarządzeniem nr 021.6.2023 Kierownika Ośrodka z dnia 12 lipca 2023 r. *w sprawie ustalenia Procedur w zakresie funkcjonowania Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Walcach*, zmienionym zarządzeniem nr 021.5.2024 z dnia 15 marca 2024 r. (zał. nr 3) określono sposób działania jednostki w zakresie:

- postępowania w sprawie przyjęcia uczestnika,
- procedury w sprawie egzekwowania należności z tytułu odpłatności za pobyt,
- regulamin COM,,
- postępowania dotyczące uczestników niedostosowujących się do regulaminu,
- procedury dotyczącej udzielania przepustek, odwiedzin oraz przyjęcia po leczeniu szpitalnym lub innym rodzaju pobycie poza COM,
- postępowania w zakresie usług medycznych i rehabilitacyjnych,
- postępowania w przypadku nagłego zachorowania uczestników,
- procedury dotyczącej odzieży, bielizny i pościeli mieszkańców COM.

W 2024 r. szczegółowe warunki odpłatności za pobyt i usługi COM zostały ustalone w uchwałach: Nr LVII/436/2022 Rady z dnia 28 grudnia 2022 r. oraz Nr XI/79/2024 z dnia 28 listopada 2024 *w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt i świadczone usługi w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Walcach* - wydanych na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2024 r. poz. 1863 ze zm.), (zał. nr 4).

Miesięczny koszt pobytu w COM, obowiązujący w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. ustalony został przez Kierownika Ośrodka na podstawie zarządzeń *w sprawie ustalenia kosztu pobytu w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Walcach*:

- nr 021/4/2022 z dnia 26 października 2022 r., gdzie średni miesięczny koszt pobytu wyniósł: 7.689,45 zł. za całodobowy pobyt oraz 29,76 zł. za godzinę pobytu dziennego;
- nr 021.3.2024 z dnia 20 lutego 2024 r., gdzie średni miesięczny koszt pobytu wyniósł: 7.827,76 zł. za całodobowy pobyt oraz 29,95 zł. za godzinę pobytu dziennego;
- nr 021.16.2024 z dnia 31 grudnia 2024r., gdzie średni miesięczny koszt pobytu wyniósł: 9.460,68 zł. za całodobowy pobyt oraz 290,77 zł. za godzinę pobytu dziennego (zał. nr 5) .

W okresie objętym kontrolą obowiązywało porozumienie nr 1/2023 z dnia 19 grudnia 2023 r. zawarte pomiędzy Wójtem Gminy Walce, a Burmistrzem Miasta Krapkowic *w sprawie powierzenia Gminie Walce realizacji zadania publicznego*

z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z porozumieniem Gmina Krapkowice powierzyła, a Gmina Walce przyjęła do realizacji zadanie publiczne polegające na objęciu mieszkańców Gminy Krapkowice pobytem, opieką i usługami świadczonymi w COM.

2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników

Ustaień w zakresie zatrudnienia dokonano za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., natomiast ustaień w zakresie kwalifikacji pracowników dokonano na pierwszy dzień kontroli, tj. 1 lipca 2025 r.

Na podstawie akt osobowych ustalono, że Pan Sylwester Klimowicz jest zatrudniony na stanowisku Kierownika Ośrodka od dnia 10 grudnia 2018 r., na podstawie umowy o pracę. Posiada wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku politologia w zakresie ustrojowo-samorządowym oraz legitymuje się 10 letnim stażem pracy w pomocy społecznej. Dodatkowo, w roku 2007 ukończył studia podyplomowe w zakresie organizacji i zarządzania w placówkach opiekuńczych, w trakcie których zrealizowano minimum programowe określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej z dnia 22 września 2004 r. (Dz.U. Nr 219, poz. 2224). Na tej podstawie stwierdzono, że Pan Sylwester Klimowicz posiada kwalifikacje, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy.

Kadrę COM stanowi personel specjalistyczny, w tym opiekunowie oraz inne osoby świadczące usługi w Centrum na rzecz jego mieszkańców w tym: personel medyczny i pomocniczy, posiadający kwalifikacje zgodnie z poniższym:

Imię i nazwisko	Sposób zatrudnienia	Okres zatrudnienia	Wykształcenie	Kursy
Instruktor terapii zajęciowej				
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.07.2022 r.	wyższe magisterskie, kierunek: pedagogika w zakresie pedagogiki socjalnej i opiekuńczej	terapeuta zajęciowy w DPS,
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.01.2024 r.	dyplom zawodowy potwierdzający kwalifikacje w zawodzie terapeuta zajęciowy	
Pielęgniarka				
(...)	umowy zlecenia: OPS.1130.4.2024 z 1.01.2024 r., OPS.1130.12.2024 z 29.02.2024 r., OPS.1130.16.2024 z 16.04.2024 r., OPS.1130.24.2024 z 1.08.2024 r.,	1.01- 29.02.2024 r. 1.03.- 30.04.2024 r. 1.05. - 31.07.2024 r. 1.08. - 31.12.2024 r.	prawo do wykonywania zawodu, zaświadczenie Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych nr 2401982 P	
Opiekunki				

Imię i nazwisko	Sposób zatrudnienia	Okres zatrudnienia	Wykształcenie	Kursy
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.07.2022 r.	średnie, kwalifikacje w zawodzie: opiekun medyczny	kwalifikowana pierwsza pomoc, opieka nad osobą z cukrzycą. Kontrola glikemii i insulinoterapia, Pobieranie krwi żyłnej i włóśniczkowej,
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.06.2023 r. do 28.10.2024 r.	średnie zawodowe	-
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.07.2022 r.	wyższe magisterskie na kierunku zarządzanie, w specjalności psychologia i zarządzanie zasobami ludzkimi	opiekun osoby starszej, choroby wieku podeszłego (pielęgnacja osób starszych, komunikowanie się ze starszą osobą, odżywianie osób w wieku podeszłym, aktywizacja osób starszych),
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.07.2022 r.	średnie ogólnokształcące	pierwsza pomoc przedmedyczna
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.07.2022 r.	średnie, opiekunka środowiskowa	-
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 16.08.2023 r.	średnie, kwalifikacje w zawodzie: opiekun medyczny	-.
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 18.03.2024 r.	średnie zawodowe	opiekun osób starszych i niepełnosprawnych z językiem niemieckim, pierwsza pomoc przedmedyczna,
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 28.08.2023 r.	średnie, studium zdrowia i urody, technik usług fryzjerskich	-
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.04.2024 r.	średnie, technik odzieżowy	opiekun osób starszych i niepełnosprawnych z językiem niemieckim, pierwsza pomoc przedmedyczna,
(...)	umowa o pracę (1 etat)	od 1.07.2024 r.	średnie ogólnokształcące	-
	umowa zlecenie: OPS.1130.18.2024 z 10.05.2024 r.	10.05. – 30.06.2024 r.		
(...)	umowa o pracę (1 etat)	1.08. – 31.10.2024 r.	średnie, opiekun w domu pomocy społecznej	pierwsza pomoc przedmedyczna
(...)	umowa zlecenie			
(...)	umowy zlecenia: OPS.1130.13.2024 z 6.03.2024 r., OPS.1130.14.2024 z 25.03.2024 r. , OPS.1130.22.2024 z 21.06.2024 r.,	8.03. – 31.03.2024 r. 1.04. – 30.06.2024 r. 1.07. – 31.08.2024 r.	średnie zawodowe	-
(...)	umowy zlecenia: OPS.1130.26.2024 z 27.08.2024 r., OPS.1130.27.2024 z 9.10.2024 r., OPS.1130.27a.2024 z 29.11.2024 r.,	1.09. – 30.09.2024 r. 10.10. – 30.11.2024 r. 1.12. – 31.12.2024 r.	średnie ogólnokształcące	-
Inne				
(...)	umowa zlecenia OPS.1130.31.2024 z 5.12.2024 r.	termin realizacji do 31.12.2024	-	-

Jak ustalono, w aktach osobowych znajdowały się dokumenty potwierdzające posiadanie przez kadrę COM pracowniczych książeczek zdrowia dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

3. Lokalizacja i warunki mieszkaniowe

COM prowadzony jest w dwukondygnacyjnym budynku usytuowanym przy ul. Zamkowej 89, 47-344 Walce o powierzchni całkowitej wynoszącej 551,60 m². Jednostka jest odrębna miejscowo i funkcjonalnie od innych ośrodków wsparcia i placówek zapewniających pomoc osobom z niepełnosprawnościami.

Budynek oraz teren wokół jest wyposażony w system monitorująco-alarmowy oraz dysponuje 2 miejscami parkingowymi dla osób z niepełnosprawnościami.

W trakcie kontroli ustalono, że COM – z uwagi na lokalizację, posiada swobodny dostęp do:

- placówek usługowo-handlowych, w tym: apteki, sklepu ogólnospożywczego, miejsca targowego, poczty, banku – usytuowanych w odległości do 500 m oraz zapewnia transport na życzenie;
- środków transportu publicznego – tj. przystanku PKS publicznego w odległości do 500 m od Centrum lub zapewnia transport na życzenie;
- zakładu leczniczego, w którym świadczone są usługi podstawowej opieki zdrowotnej, zapewniony przez własny transport;
- miejsca kultu religijnego, ponieważ zlokalizowany został w bliskiej odległości od kościoła katolickiego i Domu Kultury.

Zgodnie z rekomendacją Programu jednostka posiada ogród z alejką, ławkami i altaną, dostępny dla świadczeniobiorców oraz odwiedzających ich opiekunów. Teren COM jest częściowo ogrodzony.

W celu zapewnienia wsparcia w formie pobytu całodobowego oraz pobytu dziennego w budynku COM wyodrębniono pomieszczenia zgodnie z poniższym:

Nazwa pomieszczenia	Przeznaczenie
Biuro	administracja
Gabinet	administracja
Kuchnia	przygotowywanie posiłków
Sala terapeutyczna z kąpielnią relaksacyjną	zajęcia terapeutyczne, rekreacja, jadalnia
Szatnia	dla personelu
Recepcja	dla personelu
Pokój socjalny	dla personelu
Aneks kuchenny	posiłków
Pralnia	pranie, suszenie

Nazwa pomieszczenia	Przeznaczenie
5 pokoi mieszkalnych	pobyt całodobowy
Pomieszczenie gospodarcze	składzik na drobny sprzęt gospodarstwa domowego

Usługa pobytu całodobowego zorganizowana została na piętrze budynku w 4 pokojach dwuosobowych (z zachowaniem standardu przy czym powierzchnia pokoju nie może być mniejsza niż 30 m², a powierzchnia łazienki nie może być mniejsza niż 5 m²) i 1 – jednoosobowym (z zachowaniem standardu powierzchnia pokoju nie może być mniejsza niż 15 m² a powierzchnia łazienki nie może być mniejsza niż 5 m²).

Wszystkie pokoje mieszkalne wyposażone zostały w łóżka rehabilitacyjne, szafki nocne, krzesła, szafy ubraniowe oraz szafki/komody RTV. Każdy pokój posiada odrębną łazienkę z umywalką, miską ustępową oraz natryskiem jednoosobowym. Łazienki dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnością, tj. posiadają powierzchnię umożliwiającą swobodne poruszanie się na wózku inwalidzkim/o kulach/za pomocą chodzika, nie posiadają barier utrudniających korzystanie z armatury, a przy sanitariatach zamontowano pochwyt. Każde pomieszczenie zostało wyposażone w system przyzywowy.

W części mieszkalnej (na piętrze) znajduje się również aneks kuchenny z lodówką, mikrofalówką i czajnikiem oraz pralnia z suszarnią. Na piętrze, na korytarzu wydzielono również miejsce, w którym mieszkańcy mogą spędzić czas z osobami odwiedzającymi.

Na parterze budynku zorganizowano przestrzeń dzienną, Służy ona uczestnikom dziennym jak i całodobowym. W tej części prowadzone są zajęcia wspomagające, aktywizujące i relaksacyjne. Pokój został wyposażony w dostępne dla wszystkich mieszkańców/uczestników: stół z krzesłami, meble, telewizor, sprzęt multimedialny biblioteczkę (wyposażoną w książki, gry i instrumenty). Pomieszczenie jest również wykorzystywane jako jadalnia, w której spożywane są posiłki. Istnieje możliwość oddzielenia części jadalnej od relaksacyjnej za pomocą ruchomej ścianki.

Na parterze zorganizowano dodatkowo: pomieszczenie do przygotowywania posiłków (kuchnia), pomieszczenia pomocnicze, łazienki, toalety, pomieszczenie dla personelu oraz pokój medyczny.

Ustalono, że baza lokalowa COM obejmuje adekwatną do planowanej liczby mieszkańców Centrum część wspólną oraz część mieszkalną dla mieszkańców w ramach pobytu całodobowego. Pomieszczenia mieszkalne COM są wyposażone

w system monitorująco-alarmowy z zachowaniem prywatności mieszkańców. Na tej podstawie stwierdzono, że warunki COM zabezpieczają potrzeby mieszkańców i uczestników z poszanowaniem ich wolności, intymności i godności.

4. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

W trakcie kontroli ustalono, że budynek i jego obejście pozbawione jest barier architektonicznych. Nieruchomość wyposażona jest w windę umożliwiającą swobodną komunikację pomiędzy poziomami budynku, tj. pomiędzy częścią mieszkalną i dzienną. Korytarze oraz wejścia do wszystkich pomieszczeń (za wyjątkiem aneksu kuchennego) z uwagi na szerokość, zostały wykonane w sposób zapewniający pełny dostęp dla osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego, chodzika czy kuli. W łazienkach zamontowano pochwyt przy muszlach ustępowych, umywalkach oraz natryskach. Prysznice nie posiadają brodzików. W części mieszkalnej, na korytarzu zamontowano poręcz.

Na tej podstawie stwierdzono, że COM zapewnia warunki do samodzielnego i niezależnego pobytu oraz zamieszkiwania osób z niepełnosprawnościami zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 ze zm.).

5. Zakres świadczonych usług

W COM świadczone są dla mieszkańców usługi pobytu całodobowego dla 9 mieszkańców oraz usługi pobytu dziennego dla 6 uczestników. Świadczenie pobytu dziennego wynosi nieprzerwanie 8 godzin. Jak ustalono, do czasu pobytu uczestnika nie wlicza się czasu jego dowozu z miejsca zamieszkania do COM, ani też czasu dowozu z COM do jego miejsca zamieszkania.

W okresie badanym COM świadczył nst. rodzaje usług:

Usługi COM		
Rodzaj	Zakres	Dokumentacja
Pobyt dzienny	8 h dziennie dla 6 uczestników	Decyzje administracyjne
Pobyt całodobowy	24 h dziennie dla 9 mieszkańców	Decyzje administracyjne, umowy o pracę, umowy zlecenia świadczenia opieki, zakresy czynności opiekunek (wskazanie systemu pracy zmianowej w godzinach: 7:00-19:00 i 19:00-7:00), grafiki pracy potwierdzające świadczenie opieki nocnej w każdej dobie przez 2 opiekunki
Transport	dla uczestników i mieszkańców	Umowa użyczenia samochodu, umowy o pracę i zakresy czynności pracowników COM.

Usługi COM		
Rodzaj	Zakres	Dokumentacja
Wyżywienie¹⁰	2 posiłki dziennie dla uczestników 3 posiłki dziennie dla mieszkańców	Umowa zlecenia usługi cateringowej (obiady), umowy o pracę i zakresy czynności pracowników COM (przygotowanie pozostałych posiłków w COM)
Opiekuńcza	Wsparcie m.in. w zakresie: 1) zaspokajania codziennych potrzeb żywieniowych (zakupy, przygotowywanie posiłków, karmienie), 2) utrzymania higieny osobistej, 3) utrzymania czystości pomieszczeń (bieżące porządki), 4) zapewnienia kontaktów z otoczeniem (umawianie wizyt, spacer, udział w wydarzeniach lokalnych), 5) pielęgnacji w zakresie zaleconym przez lekarza.	Umowy i zakresy czynności pracowników COM (opiekunki), grafiki pracy, decyzje administracyjne, rachunki, faktury, listy obecności uczestników pobytu dziennego.
Wspomagająca	1) terapia zajęciowa (arteterapia, muzykoterapia, silwoterapia, ergoterapia, biblioterapia), 2) podnoszenie sprawności i aktywizacja (spacer, gimnastyka, trening pamięci – łamigłówki, krzyżówki, ćwiczenie orientacji w terenie), 3) zaspokajanie potrzeb religijnych i kulturalnych (odwiedziny duszpasterza, wyjścia do kawiarni, projekcja filmów, obchody urodzin, świąt), 4) rozwój samorządności uczestników (prasówka, omawianie bieżących wydarzeń),	1) Indywidualny wstępny plan postępowania wspierająco-aktywizującego (zał. nr 2 do regulaminu COM) określający cele główne, cele i działania długoterminowe oraz cele i działania krótkoterminowe, a także: zadania do realizacji celów oraz sposób realizacji celów. Indywidualne plany posiadają podpisy: uczestnika COM oraz członków Zespołu opiekuńczo-terapeutycznego (Przewodniczący Zespołu: Kierownik Ośrodka, instruktor terapii zajęciowej, pracownik socjalny, opiekun); 2) Arkusz oceny uczestnika zajęć w COM oraz ocena indywidualnych efektów terapeutyczno-rehabilitacyjnych (zał. nr 3 do regulaminu COM) zawierający informacje w zakresie: – umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, – psychofizyczne sprawności oraz podstawowe i specjalistyczne umiejętności zawodowe umożliwiające uczestnictwo w szkoleniu

¹⁰ W ramach realizacji obowiązku zapewnienia mieszkańcom/uczestnikom wyżywienia gmina reprezentowana przez Kierownika Ośrodka zawarła w dniu 1 stycznia 2024 r. umowę nr 01/2024 r. z firmą „NAMI” (...). Zgodnie z § 1 ust. 1 przedmiotem kontraktu było: *przygotowanie i dowóz ciepłego posiłku (obiadów) dla mieszkańców i uczestników Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Walcach*. Zgodnie z § 1 ust. 3 zamówienie będzie realizowane 7 dni w tygodniu, w terminie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r., dla 9 osób na pobycie całodobowym oraz 6 osób na pobycie dziennym (15 obiadów/posiłków) od poniedziałku do piątku oraz 9 posiłków (obiadów) w soboty i niedziele, w tym posiłki (obiady) z dietą cukrzycową zgodnie z zaleceniami lekarza. (zał. nr 6). W umowie zastrzeżono, że:

- dostawy posiłków będą dokonywane raz dziennie, w godzinach 12:30-13:00;
 - posiłki winny odpowiadać, co do jakości, wymogom uwzględniającym zapotrzebowanie kaloryczne i wymagania żywieniowe dla osób z niepełnosprawnością (ust. 6);
 - przynajmniej 5 razy w tygodniu powinien być to posiłek mięsny lub rybny (o gramaturze min. 100g/sztuka mięsa w całości) oraz surówka, sałatka lub inny dodatek;
 - potrawy winny być lekkostrawne, przygotowane z surowców wysokiej jakości, świeżych, naturalnych, mało przetworzonych, z ograniczoną ilością substancji dodatkowych, konserwujących, zagęszczających, barwiących, sztucznie aromatyzowanych (ust. 8);
 - w jadłospisie powinny przeważać potrawy gotowane, pieczone i duszone, okazjonalnie smażone (ust. 9);
 - wykonawca przedłoży do akceptacji propozycję jadłospisu obejmującego z góry cotygodniowy okres wyżywienia (ust. 14).
- Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy z tytułu realizacji przedmiotu umowy zamawiający zapłaci wynagrodzenie na łączną kwotę 93.333,33 zł, plus VAT 7.466,67 zł, co stanowi łącznie 100.800,00 zł. Pozostałe posiłki, tj. śniadanie, podwieczorek i kolacja przygotowywane są na miejscu w kuchni znajdującej się na parterze i wydawane mieszkańcom/uczestnikom w jadalni.

Usługi COM		
Rodzaj	Zakres	Dokumentacja
	5) utrzymywanie i rozwijanie kontaktu z rodziną i społecznością lokalną (gry i zabawy integracyjne, odwiedziny, imprezy okolicznościowe), 6) pomoc w usamodzielnianiu się (zajęcia kulinarne, treningi ekonomiczne – wyjścia na targ, do sklepu, załatwianie spraw bankowych, trening czynności dnia codziennego),	zawodowym albo podjęcie pracy (w tym: stan zdrowia, zasoby intelektualne/psychiczne, funkcjonowanie społeczne/umiejętności interpersonalne, umiejętności zawodowe niezbędne do podjęcia zatrudnienia); – Osiągnięte cele zgodnie z Indywidualnym planem postępowania wspierająco-aktywizującego; – Czego nie udało się osiągnąć i dlaczego/ zaangażowanie uczestnika w realizację celów; – Uwagi. Arkusze posiadają podpisy członków Zespołu opiekuńczo-terapeutycznego (Przewodniczący Zespołu – kierownik Ośrodka, instruktor terapii zajęciowej, pracownik socjalny, opiekun); 3) Dienne plany zajęć w COM.
Medyczna	1) usługi pielęgniarki, 2) pielęgnacja zalecona przez lekarza, 3) dostęp do świadczeń zdrowotnych, 4) zaopatrzenie w leki i środki pomocnicze, 5) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny,	Umowa zlecenia, umowa użyczenia środka transportu, decyzje administracyjne, umowy i zakresy czynności pracowników COM.

Zgodnie z *Dziennym planem zajęć* COM, w okresie objętym kontrolą, organizował dla swoich mieszkańców i uczestników wycieczki m.in. do: groty solnej w Kamieniu Śląskim, Mini Zoo w Żużeli, klasztoru oo. Franciszkanów w Prudniku Las oraz na Górę św. Anny.

Dodatkowo ustalono, że jednostka stale współpracuje z Klubem Senior+ w Grocholubiu (m.in. wspólna organizacja Karaoke biesiadnego), gminnymi przedszkolami i szkołami (Jasętka w SP w Brożcu) lokalnymi stowarzyszeniami (Stowarzyszenie Opowiadamy, spotkanie pn. *Historia, legendy, opowiadania o okolicznych wsiach*) oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Kędzierzynie-Koźlu.

6. Ustalanie uprawnień do usług i pobytu

Zgodnie z udostępnioną dokumentacją, w roku 2024 z usług COM w zakresie pobytu całodobowego korzystało 9 osób, w tym – 7 z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (77,8%) i 2 ze stopniem umiarkowanym (22,2%). Z usług pobytu dziennego skorzystało łącznie 9 osób, w tym: 8 z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (88,9%) i 1 ze stopniem umiarkowanym (11,1%).

Powyższe spełnia wskaźnik określony w Programie, zgodnie z którym *liczba osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wynosić będzie, co najmniej 40% mieszkańców Centrum, w danym roku kalendarzowym.*

Kontroli poddano dokumentację wszystkich uprawnionych. Jak ustalono, akta spraw osób korzystających z usługi pobytu dziennego i całodobowego zawierały w każdym przypadku:

- 1) wniosek strony o przyjęcie do COM,
- 2) orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- 3) zaświadczenie lekarskie wystawione w związku z wnioskiem o przyjęcie do COM,
- 4) rodzinny wywiad środowiskowy,
- 5) dokumentacja potwierdzająca dochody strony/osób wspólnie gospodarujących,
- 6) oświadczenia strony o:
 - wyrażeniu zgody na pobyt w COM *i świadomości, że pobyt (...) może wiązać się z ponoszeniem odpłatności,*
 - zapoznaniu się z regulaminem COM, zawierającym zobowiązanie do jego przestrzegania, a także świadomości, że jego naruszenie może skutkować zakończeniem pobytu,
 - zapoznaniu się z *regulaminem monitoringu wizyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Walcach oraz świadomości* monitorowania pobytu w COM;
- 7) informację o przetwarzaniu danych osobowych uczestników,
- 8) informację dotyczącą wizerunku uczestniczki/ka COM;
- 9) zgodę strony na przetwarzanie jej danych osobowych, w tym wizerunku,
- 10) wniosek strony o dowóz na zajęcia (w przypadku pobytu dziennego),
- 11) kartę oceny kierowanego do objęcia opieką długoterminową (wg skali Barthel),
- 12) protokół z posiedzenia komisji rozpatrującej wnioski o przyznanie usług pobytu całodobowego/dziennego,
- 13) decyzję administracyjną o przyznaniu prawa do pobytu dziennego/całodobowego w COM z wyżywieniem, usługami opiekuńczymi, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi i rehabilitacją.

Akta zawierały dodatkowo inne dokumenty wykorzystywane w postępowaniach o przyznanie wsparcia, w tym:

- 1) wniosek o przedłużenie pobytu dziennego/całodobowego w COM, zawierający oświadczenie o wyrażeniu zgody na ponoszenie odpłatności za przyznaną pomoc,
- 2) oświadczenie strony o zapoznaniu się z zarządzeniem Kierownika Ośrodka z dnia 22 sierpnia 2022 r., nr 021.3.2022 *w sprawie wprowadzenia Regulaminu w sprawie postępowania z depozytami wartościowymi w Centrum opiekuńczo - mieszkalnym w Walcach*,
- 3) oświadczenie, że uczestnik/mieszkaniec przejmuje do wiadomości, iż COM nie ponosi odpowiedzialności za przedmioty wartościowe niezłożone do depozytu,
- 4) Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych przez Ośrodek,
- 5) protokół z zebrania Zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

5.1. Pobyt całodobowy

Podstawą przyznania prawa do pobytu całodobowego w COM była każdorazowo decyzja administracyjna o przyznaniu usługi pobytu całodobowego, wydana na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)¹¹, poprzedzona postępowaniem administracyjnym, w trakcie którego zgromadzono niezbędne dowody do wydania rozstrzygnięcia. Powyższe spełnia wymogi określone Programie¹².

Wszystkie decyzje zostały wydane na czas określony, wynoszący 6 miesięcy (w przypadku 8 mieszkańców) lub 3 miesiące (w 1 przypadku). Po wygaśnięciu uprawnienia, osoby te ponownie wnioskowały o pobyt całodobowy w COM i, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, otrzymywały prawo do pobytu na mocy decyzji administracyjnej, na kolejne pół roku (zał. nr 7).

Jak ustalono do usługi pobytu całodobowego w COM było jednocześnie uprawnionych (na mocy decyzji) 9 osób przez cały okres objęty kontrolą. Faktyczna liczba mieszkańców wynosiła 9 osób przez wszystkie dni w miesiącu, od stycznia do grudnia (stawka miesięczna wykorzystana w wysokości 45.000,00 zł), za wyjątkiem miesiąca październik, gdzie frekwencja w ramach pobytu całodobowego w COM kształtowała się następująco:

¹¹ Zwana dalej: ustawą

¹² Decyzje o nr.: OPS.730.273.2023, OPS.730.137.2024, OPS.730.287.2023, OPS.730.131.2024, OPS.730.289.2023, OPS.730.133.2024, OPS.730.288.2023, OPS.730.132.2024, OPS.730.194.2024, OPS.730.274.2023, OPS.730.77.2024, OPS.730.312.2023, OPS.730.134.2024, OPS.730.293.2023, OPS.730.138.2024, PS.5027.11.2023.HT, PS.5027.3.2024.HT.

Dzień	Liczba godzin	Liczba mieszkańców	Wyliczenie stawki za dzień za osobę na pobycie całodobowym dla miejsc wykorzystanych (w zł)	Wyliczenie stawki za dzień za osobę na pobycie całodobowym dla miejsc niewykorzystanych tj. 25% stawki miesięcznej (w zł)	Razem (w zł)
Stawka miesięczna: 5 000,00 zł			161,29	40,32	
1	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
2	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
3	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
4	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
5	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
6	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
7	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
8	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
9	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
10	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
11	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
12	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
13	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
14	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
15	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
16	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
17	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
18	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
19	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
20	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
21	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
22	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
23	24	8	1 290,32	40,32	1 330,64
24	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
25	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
26	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
27	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
28	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
29	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
30	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
31	24	9	1 451,61	0,00	1 451,61
Razem:			41 774,11	806,40	42 580,51

5.2. Pobyt dzienny

Podstawą przyznania prawa do pobytu dziennego w COM była decyzja administracyjna o przyznaniu usługi pobytu dziennego, wydana na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy, poprzedzona postępowaniem administracyjnym, w trakcie którego

zgromadzono niezbędne dowody do wydania rozstrzygnięcia. Powyższe spełnia wymogi określone Programie¹³.

Decyzje zostały wydane na czas określony, wynoszący: 6 miesięcy (8 postępowań), 5 miesięcy (1 postępowanie), 3 miesiące (8 postępowań) lub 27 dni (1 postępowanie). Po wygaśnięciu uprawnienia, osoby ponownie wnioskowały o pobyt w COM i po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego otrzymywały prawo do pobytu na kolejny okres, na mocy decyzji administracyjnej (zał. nr 8).

Jak ustalono, uprawnionych do usługi pobytu dziennego w COM (na mocy decyzji) było jednocześnie 6 osób przez cały okres objęty kontrolą. Zgodnie z listami obecności dzienna frekwencja kształtowała się zgodnie z poniższym:

Dzień / miesiąc	Liczba uczestników pobytu dziennego											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1		5	5				5	5		3		
2	4	6		5	3		5	5	4	4		6
3	4			6		5	5		6	4		6
4	6		5	6		4	5		6	4	6	6
5	6	5	5	5		6	5	5	6		6	6
6		6	5		6	6		5	6		5	6
7		6	5		6	6		5		6	6	
8	5	6	3	5	6		5	5		6	6	
9	6	5		5	6		5	5	5	5		6
10	6			5	6	5	5		6	4		6
11	5		4	5		4	5		5	4		6
12	5	5	4	5		4	5	4	5		6	6
13		6	5		5	5		4	5		6	6
14		5	5		5	5		5		6	6	
15	5	5	5	5	5		5			5	6	
16	6	4		6	6		5	3	5	5		6
17	6			6	5	5	6		5	6		6
18	6		5	6		5	5		4	6	6	6
19	5	5	6	5		6	6	5	5		6	6
20		5	6		5	6		5	5		6	5
21		5	6		5	5		5		6	6	
22	4	5	4	5	6		5	5		6	6	
23	6	4		6	6		4	5	3	6		6
24	6			6	6	6	6		3	6		4
25	6		5	5		5	6		3	6	6	
26	5	4	6	6		6	5	5	2		6	
27		5	4		5	5		5	3		6	6

¹³ Decyzje o nr.: OPS.730.290.2023, OPS.730.148.2024, OPS.730.186.2024, OPS.730.279.2023, OPS.730.66.2024, OPS.730.142.2024, OPS.730.286.2023, OPS.730.68.2024, OPS.730.210.2024, OPS.730.3.2024, OPS.730.26.2024, OPS.730.143.2024, OPS.730.154.2024, OPS.730.196.2024, OPS.730.294.2023, OPS.730.140.2024, OPS.730.309.2023, OPS.730.146.2024.

Dzień / miesiąc	Liczba uczestników pobytu dziennego											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
28		5	5		6	6		5		6	6	
29	6	5	3	5	5		5	5		6	5	
30	6			6			5	5	2	6		6
31	4				3		5			5		5

Mając na uwadze, że za dzienny pobyt uznawano tylko 8 godzinny pobyt w COM, wartość wypracowanych godzin ustalono zgodnie z poniższym:

Wartość wypracowanych godzin (w zł)												
Dzień	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1		800,00	800,00				800,00	800,00		480,00		
2	640,00	960,00		800,00	480,00		800,00	800,00	640,00	640,00		960,00
3	640,00			960,00		800,00	800,00		960,00	640,00		960,00
4	960,00		800,00	960,00		640,00	800,00		960,00	640,00	960,00	960,00
5	960,00	800,00	800,00	800,00		960,00	800,00	800,00	960,00		960,00	960,00
6		960,00	800,00		960,00	960,00		800,00	960,00		800,00	960,00
7		960,00	800,00		960,00	960,00		800,00		960,00	960,00	
8	800,00	960,00	480,00	800,00	960,00		800,00	800,00		960,00	960,00	
9	960,00	800,00		800,00	960,00		800,00	800,00	800,00	800,00		960,00
10	960,00			800,00	960,00	800,00	800,00		960,00	640,00		960,00
11	800,00		640,00	800,00		640,00	800,00		800,00	640,00		960,00
12	800,00	800,00	640,00	800,00		640,00	800,00	640,00	800,00		960,00	960,00
13		960,00	800,00		800,00	800,00		640,00	800,00		960,00	960,00
14		800,00	800,00		800,00	800,00		800,00		960,00	960,00	
15	800,00	800,00	800,00	800,00	800,00		800,00			800,00	960,00	
16	960,00	640,00		960,00	960,00		800,00	480,00	800,00	800,00		960,00
17	960,00			960,00	800,00	800,00	960,00		800,00	960,00		960,00
18	960,00		800,00	960,00		800,00	800,00		640,00	960,00	960,00	960,00
19	800,00	800,00	960,00	800,00		960,00	960,00	800,00	800,00		960,00	960,00
20		800,00	960,00		800,00	960,00		800,00	800,00		960,00	800,00
21		800,00	960,00		800,00	800,00		800,00		960,00	960,00	
22	640,00	800,00	640,00	800,00	960,00		800,00	800,00		960,00	960,00	
23	960,00	640,00		960,00	960,00		640,00	800,00	480,00	960,00		960,00
24	960,00			960,00	960,00	960,00	960,00		480,00	960,00		640,00
25	960,00		800,00	800,00		800,00	960,00		480,00	960,00	960,00	
26	800,00	640,00	960,00	960,00		960,00	800,00	800,00	320,00		960,00	
27		800,00	640,00		800,00	800,00		800,00	480,00		960,00	960,00
28		800,00	800,00		960,00	960,00		800,00		960,00	960,00	
29	960,00	800,00	480,00	800,00	800,00		800,00	800,00		960,00	800,00	
30	960,00			960,00			800,00	800,00	320,00	960,00		960,00
31	640,00				480,00		800,00			800,00		800,00
	18880,00	17120,00	16160,00	18240,00	16960,00	16800,00	18880,00	16160,00	15040,00	19360,00	17920,00	18560,00

7. Ustalanie odpłatności za pobyt i usługi

W żadnym przypadku nie został spełniony warunek określony w Programie, w zakresie możliwości nieponoszenia przez świadczeniobiorcę opłaty za pobyt w COM. Z jednej strony koszt pobytu (w tym zakres świadczonych usług) przewyższał kwotę dofinansowania przyznanej, w ramach Programu, dotacji, a z drugiej – w każdym przypadku dochody mieszkańców/uczestników były wyższe od kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy.

Z uwagi na miesięczne przychody stron, mieszczące się w przedziale od: 1.620,67 zł do 4.883,44 zł (w przypadku pobytu całodobowego) oraz od 1.202,16 zł do 3.677,94 zł (w przypadku pobytu dziennego) – organ ustalił odpłatność za pobyt w COM w oparciu o obowiązujące w dniu wydania decyzji uchwały Rady: Nr LVII/436/2022 Rady z dnia 28 grudnia 2022 r. oraz Nr XI/79/2024 z dnia 28 listopada 2024 r.

Zgodnie z poddaną kontroli dokumentacją ustalona odpłatność mieściła się w przedziale: od 567,23 zł do 2.827,76 zł za miesiąc pobytu całodobowego oraz od 2,44 zł do 6,98 zł za godzinę w ramach pobytu dziennego, zgodnie z poniższym:

Pobyt całodobowy					
Lp.	Nr decyzji	Data decyzji	Dochód na osobę/osobę w rodzinie (w zł)	Ustalony procent od dochodu do odpłatności	Ustalona odpłatność (w zł)
1.	OPS.730.273.2023	12.12.2023 r.	2 283,32	35%	779,16
	OPS.730.137.2024	11.06.2024 r.	2 560,06	45%	1 152,03
2.	OPS.730.287.2023	15.12.2023 r.	2 026,39	35%	709,23
	OPS.730.131.2024	10.06.2024 r.	2 271,99	35%	795,19
3.	OPS.730.289.2023	18.12.2023 r.	2 237,94	35%	783,26
	OPS.730.133.2024	10.06.2024 r.	2 509,18	45%	1 129,13
4.	OPS.730.288.2023	18.12.2023 r.	2 159,47	25%	755,81
	OPS.730.132.2024	10.07.2024 r.	2 421,20	45%	1 089,54
5	OPS.730.194.2024	7.10.2024 r.	2 594,77	45%	941,50
6	OPS.730.274.2023	12.12.2023 r.	1 661,32	35%	581,46
	OPS.730.33.2024	9.02.2024 r.	1 661,32	25%	361,37
	OPS.730.77.2024	16.04.2024 r.	1 620,67	35%	567,23
7	OPS.730.312.2023	22.12.2023 r.	2 239,87	35%	783,95
	OPS.730.134.2024	10.06.2024 r.	2 245,74	45%	1 102,83
8	OPS.730.293.2023	19.12.2023 r.	1 945,48	35%	680,91
	OPS.730.138.2024	12.06.2024 r.	2 120,67	35%	742,23
9	PS.5027.11.2023.HT	19.12.2023 r.	4 603,58	80%	2 689,45
	PS.5027.3.2024.HT	22.04.2024 r.	4 883,44	80%	2 827,76

Pobyt dzienny						
Lp.	Nr decyzji	Data decyzji	Dochód na osobę/osobę w rodzinie (w zł)	Procent odpłatności	Stawka za 1 h	Ustalona odpłatność (w zł)
1.	OPS.730.290.2023	20.12.2023 r.	2 290,41	55%	9,76	5,37
	OPS.730.148.2024	1.07.2024 r.	2 605,46	60%	9,95	5,98

Pobyt dzienny						
Lp.	Nr decyzji	Data decyzji	Dochód na osobę/osobę w rodzinie (w zł)	Procent odpłatności	Stawka za 1 h	Ustalona odpłatność (w zł)
	OPS.730.186.2024	30.09.2024 r.	2 677,41	60%	9,95	5,98
2.	OPS.730.279.2023	14.12.2023 r.	1 276,00	25%	9,76	2,44
	OPS.730.66.2024	23.03.2024 r.	1 508,80	25%	9,95	2,49
	OPS.730.142.2024	13.06.2024 r.	1 508,80	25%	9,95	2,49
	OPS.730.286.2023	15.12.2023 r.	1 739,87	35%	9,76	3,42
3.	OPS.730.68.2024	29.03.2024 r.	1 739,87	35%	9,95	3,42
	OPS.730.210.2024	17.10.2024 r.	3 423,72	55%	9,95	5,47
4.	OPS.730.3.2024	4.01.2024 r.	1 708,22	45%	9,76	4,39
5.	OPS.730.26.2024	25.01.2024 r.	1 708,22	45%	9,76	4,39
	OPS.730.143.2024	14.06.2024 r.	2 165,47	45%	9,95	4,39
6.	OPS.730.154.2024	16.07.2024 r.	1 202,16	45%	9,95	4,48
7.	OPS.730.196.2024	7.10.2024 r.	1 431,35	25%	9,95	2,49
8.	OPS.730.294.2023	19.12.2023 r.	3 677,94	55%	9,76	5,37
	OPS.730.140.2024	13.06.2024 r.	4 087,07	70%	9,95	6,96
9.	OPS.730.309.2023	20.12.2023 r.	2 314,28	35%	9,76	3,42
	OPS.730.146.2024	17.06.2024 r.	2 594,77	45%	9,95	4,48

8. Dokumentacja finansowo-księgowa i ewidencja księgowa

Na podstawie § 4 ust. 1 umowy gmina zobowiązała się do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej z realizacji Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z zasadami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.).

W trakcie kontroli ustalono, że obsługa finansowo-księgowa, obsługa rachunkowa oraz nadzór nad gospodarką finansową COM realizuje Ośrodek. Z tych względów ustaleń w zakresie dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej dokonano na podstawie dowodów udostępnionych przez Główną Księgową Ośrodka.

8.1. Dokumentacja finansowo-księgowa

Zgodnie z Umową gminie przyznano środki w wysokości 780.960,00 zł na realizację zadania oraz 3.904,80 zł na koszty związane z obsługą Programu. Środki zostały przekazane na wyodrębniony rachunek bankowy COM o nr: 94 8884 0004 2002 0212 7811 0109.

Zgodnie z wyciągiem bankowym, wpływy na rachunku zostały zaksięgowane jak poniżej (zał. nr 9):

Data księgowania	Opis operacji	Kwota
13.03.2024	(...)środki FS Program "Centa Opiekuńczo-Mieszkalne nr umowy 1/OUW/COM/III/2024 zadanie	390 480,00

Data księgowania	Opis operacji	Kwota
13.03.2024	(...)środki FS Program "Centa Opiekuńczo-Mieszkalne nr umowy 1/OUW/COM/III/2024 koszty obsługi	3 904,80
2.07.2024	(...) środki FS Program "Centa Opiekuńczo-Mieszkalne nr umowy 1/OUW/COM/III/2024 zadanie	390 480,00
	Razem:	784 864,80

Ustalono, że pierwszy wydatek wykonany przelewem z rachunku został zaksięgowany w dniu 18 marca 2024 r., co spełnia wymogi umowy oraz Programu.

W okresie od dnia wpływu pierwszych środków w ramach umowy, tj. od 13 marca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r., na koncie zaksięgowano operacje przelewów na rzecz:

- osób fizycznych, tytułem wynagrodzeń kadry COM,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, tytułem rozliczeń i dokonywanych korekt,
- Urzędem Skarbowym, tytułem rozliczeń podatku dochodowego od osób fizycznych,
- podmiotów zewnętrznych tytułem zapłaty za towary i usługi.

Rozliczenie dotacji nastąpiło w dniu 31 grudnia 2024 r. zgodnie z poniższym:

Data księgowania	Opis operacji	Kwota
31.12.2024	(...) zwrot niewykorzystanych środków Funduszu solidarnościowego Programu „COM” umowa nr 1/OUW/COM/III/2024: (na zadanie 34 259,41 zł + 171,30 zł koszty obsługi: 103,61 zł.)	- 34 430,71

Po wykonaniu przelewu na rachunek wojewody o nr: 11 1010 1401 0006 9318 9230 2000 kwoty 34.430,71 zł – saldo na rachunku bankowym wyniosło: 0,00 zł.

Kontroli poddano wszystkie dokumenty księgowe: dowody zewnętrzne, tj. rachunki zleceńobiorców oraz rachunki i faktury wystawione przez podmioty zewnętrzne, a także dowody wewnętrzne, czyli listy płac i rozliczenia z zaliczek wypłaconych pracownikom.

Odnosząc się do dowodów zewnętrznych ustalono, że jednostka kontrolowana dysponowała:

- 1) rachunkami wystawionymi na podstawie umów zlecenia osobom fizycznym świadczenia usług w COM (wraz z ewidencją godzin wykonywania umowy zlecenia zawierającą: wskazanie numeru umowy, daty jej zawarcia, dziennej liczby wykonanych godzin w danym miesiącu);
- 2) fakturami wystawionymi przez podmioty zewnętrzne, na podstawie kontraktów zawartych w ramach zabezpieczenia bieżącej działalności COM (w okresie objętym kontrolą), tj. umów:

- nr 638/W/2022 z dnia 29 lipca 2022 r. z Samorządowym Zakładem Budżetowym Wodociągi i Kanalizacja w Walcach – na dostawę wody i odbiór ścieków;
- nr 272.5.1.2024 z dnia 4 września 2023 z Tauron Sprzedaż Sp. Z o.o. – na dostawę i sprzedaż energii elektrycznej;
- nr 512/7/2024 z dnia 1 lipca 2024 z firmą INTERMATIK – na usługę Internetu;
- z dnia 2 stycznia 2024 r. z firmą Bezpieczeństwo i Higiena Pracy, Zarządzanie, Kursy, Obsługa mgr Józef Rzeźnik – w zakresie zabezpieczenia służby nad bezpieczeństwem i higieną pracy pracowników COM;
- nr 0024/01/24 z dnia 2 stycznia 2024 z firmą Profserwis na dzierżawę kserokopiarki;
- ze Stowarzyszeniem Ochotnicza Straż Pożarna w Walcach w zakresie użyczenia samochodu osobowego na potrzeby COM;
- nr 01/2024 r. z firmą „NAMI” Natalia Medwid na przygotowanie i dowóz ciepłego posiłku (obiadów) dla mieszkańców i uczestników COM;

3) fakturami wystawionymi na podstawie:

- zgłoszenia rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych z dnia 13 lutego 2023 r.;
- deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 26 sierpnia¹⁴;

4) fakturami potwierdzającymi inne zakupy jednostki.

Oceniając dowody wewnętrzne dokonano kontroli listy płac wynagrodzeń ze wskazaniem wysokości wynagrodzenia i pochodnych od wynagrodzenia:

- pracowników COM zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
- zleceniobiorców świadczących usługi

oraz listę płac utworzoną na potrzebę rozliczenia dodatku specjalnego przyznanej 3 pracownikom Ośrodka, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę zgodnie z poniższym:

¹⁴ Zgodnie z § 2 ust. 1 zarządzenia nr 021.11.2023 Kierownika Ośrodka Pomocy społecznej w Walcach w sprawie wyodrębnienia miesięcznego kosztu i wydatku opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dwie nieruchomości tj. Ośrodek Pomocy społecznej w Walcach ul. Zamkowa 87 oraz Centrum Opiekuńczo-mieszkalne w Walcach ul. Zamkowa 89 – w nieruchomości COM miesięczny koszt i wydatek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyodrębniono w kwocie: 477,77 zł. Zgodnie z § 2 ust. 2 zarządzenia przyjęto wskaźnik $\frac{3}{4}$ dla COM obliczony średnio jako stosunek osób zatrudnionych i zajmujących się realizacją zadań COM wraz z uczestnikami do wszystkich osób generujących odpady komunalne (pracownicy OPS i COM oraz uczestnicy COM).

Stanowisko	Zakres czynności	Dokumenty
Główna księgowa	m.in. prowadzenie pod względem merytorycznym, formalnym, rachunkowym, finansowym i księgowym spraw Ośrodka i Działu księgowości	Pisma ws. przyznania dodatku specjalnego z powodu zwiększenia obowiązków służbowych związanych z opracowaniem wniosku o środki Funduszu Solidarnościowego, realizowanego w ramach resortowego Programu MRPiPS "Centra Opiekuńczo-Mieszkalne" ogłoszonego w 2019 r. w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie: – z dnia 11.01.2024 r., znak: OPS.1122.22.2025 (za okres od 1 stycznia do 31 marca 2024 r.); – z dnia 4.04.2024 r., znak: OPS.1122.22.2025 (za okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 2024); – z dnia 1.07.2024 r., znak: OPS.1122.33.2025 (za okres od 1 lipca do 30 września 2024 r.); – z dnia 14.10.2024 r., znak: OPS.1122.84.2025 (za okres od 1 października do 31 grudnia 2024 r.).
Księgowa	m.in.. prowadzenie rachunkowości Ośrodka	Pismo z dnia 24.01.2024 r., znak: OPS.1122.41.2024 ws. przyznania dodatku specjalnego z powodu zwiększenia obowiązków służbowych związanych z obsługą księgową COM, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., w wysokości 1.200,00 zł miesięcznie
Starszy inspektor	m.in.. prowadzenie spraw kadrowych pracowników, w tym w szczególności akt osobowych pracowników Ośrodka	Pismo z dnia 24.01.2024 r., znak: OPS.1122.40.2024 ws. przyznania dodatku specjalnego z powodu zwiększenia obowiązków służbowych związanych z obsługą kadrową COM, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., w wysokości 1.200,00 zł miesięcznie

Ustalono, że wszystkie udostępnione dowody księgowe stanowiły podstawę do dokonanych, na rachunku bankowym, operacji.

Poddane kontroli dowody zostały opisane zgodnie z poniższym:

- 1) Listy płac: *Lista płac nr (...) z dnia (...) płatna w kwocie: (...) ze środków własnych/Funduszu Solidarnościowego na podstawie umowy nr 1/OUW/COM/II/2024 z dnia 6.03.2024 : (kwota: środki własne, kwota środki funduszu) oraz Lista płac nr (...) z dnia (...) dotyczy wypłaty wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia, wykonujących zadania w Centrum (...) za okres od (...) do (...).*
 - *Sprawdzono pod względem merytorycznym:* (data, podpis i pieczęć Kierownika Ośrodka),
 - *Sprawdzono pod względem formalnym i rachunkowym:* : (data, podpis i pieczęć Głównej księgowej),
 - *Zatwierdzono na kwotę opodatkowane (...), zatwierdzono na kwotę nieopodatkowane (...), do wypłaty: (...);*
- 2) Rachunki i faktury: *Faktura/rachunek nr (...) z dnia (...) płatna/y w kwocie (...) ze środków własnych/Funduszu Solidarnościowego na podstawie umowy nr 1/OUW/ COM/II/2024 z dnia 6.03.2024: (kwota (...), środki własne (...), kwota (...) środki funduszu);*
 - *Faktura/rachunek dotyczy zakupu towaru/usługi przeznaczonego na (...)*

- *Podatek VAT podlega/nie podlega zwrotowi i jest/nie jest kosztem kwalifikowalnym Zadania.*
- *Zapłacono gotówką/przelewem w dniu (...).*
- *Sprawdzono pod względem formalno-rachunkowym (data, pieczęć i podpis księgowej),*
- *Sprawdzono pod względem merytorycznym (data, pieczęć i podpis Kierownika Ośrodka),*
- *Zatwierdził: (data, pieczęcie i podpisy Głównej Księgowej i Kierownika Ośrodka). Dekretacja: (...), kwota (...), konto (...),*
- *Zakup poniżej kwoty określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11.09.2019 r. Prawo Zamówień Publicznych.*

Na tej podstawie ustalono, że wykazane, na rachunku bankowym, transakcje zostały poparte odpowiednimi dowodami, prawidłowo udokumentowane i opisane, co oznacza, że dokumentacja finansowo-księgowa prowadzona była w sposób rzetelny, kompletny, a dokumenty księgowe przeszły formalną i merytoryczną kontrolę.

8.2. Ewidencja księgowa

Na podstawie udostępnionej dokumentacji ustalono, że w ramach realizacji umowy dla COM wyodrębniono plan kont na rok obrotowy 2024 (zał. nr 10). Zgodnie z analityką konta 139-6 (od 139-6-3020 do 139-6-4710) wyodrębnionego do księgowania obrotów związanych z zadaniem i kosztami obsługi, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., dokonano zapisów zgodnie z poniższym (zał. nr 11):

Konto	Wn	Ma	Nazwa
136-6-3020	0,00	1 066,90	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń
136-6-4010	0,00	492 001,18	Wynagrodzenia osobowe pracowników
136-6-4110	0,00	46 554,63	Składki na ubezpieczenia społeczne
136-6-4120	0,00	10 654,76	Składki na fundusz pracy
136-6-4170	0,00	8 131,51	Wynagrodzenia bezosobowe - umowy zlecenia
136-6-4210	0,00	42 454,69	Zakup materiałów i wyposażenia
136-6-4220	0,00	19 741,18	Zakup żywności
136-6-4260	0,00	7 404,03	Zakup energii
136-6-4280	0,00	469,00	Zakup usług zdrowotnych
136-6-4300	0,00	112 494,42	Zakup usług pozostałych
136-6-4360	0,00	700,00	Zakup usług telekomunikacyjnych
136-6-4410	0,00	1 385,19	Podróże służbowe i krajowe
136-6-4430	0,00	654,00	Ubezpieczenia
136-6-4440	0,00	0,00	Odpis na ZFŚS
136-6-4520	0,00	5 671,29	Opłaty na rzecz budżetów JST - śmieci
136-6-4710	0,00	1 051,31	Wpłaty na PPK
Razem:	0,00	750 434,09	

Sumę zapisów dokonywanych na koncie do księgowania obrotów związanych wyłącznie z kosztami obsługi zadania, przedstawiono w poniższej tabeli:

Konto	Wn	Ma	Nazwa
240-139-1-2	3 733,50	3 733,50	Koszty obsługi środków FS
Razem:	3 733,50	3 733,50	

W trakcie kontroli ustalono, że podstawą zapisów dokonywanych na koncie 139-6 były dowody księgowe (rachunki, faktury i listy płac) zgromadzone w ramach realizacji Zadania.

Na tej podstawie stwierdzono spełnienie obowiązku prowadzenia ewidencji księgowej z realizacji Umowy umożliwiającej identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z zasadami ustawy o rachunkowości.

9. Kwalifikowalność poniesionych kosztów

Zgodnie z dokumentacją księgowo-finansową w ramach realizacji Zadania wydatkowano: 750.434,09 zł, w tym: 746.700,59 zł na zadanie oraz 3.733,50 zł na koszty obsługi.

Kwalifikowalność kosztów ustalono na podstawie zawartych umów, deklaracji, dowodów księgowych i pism ws. przyznania dodatków specjalnych.

9.1. Koszty związane z realizacją zadania

Na podstawie dokumentacji kontroli, w tym: zawartych umów, zapisów kont oraz dowodów księgowych, ustalono, że poniesione wydatki były związane bezpośrednio

z wydatkami poniesionymi w związku z:

- zapewnieniem funkcjonowania COM koszty zużycia podstawowych mediów według dokumentów memoriałowych (faktury),
- zakupem posiłków i podstawowych artykułów żywnościowych na potrzeby przygotowywania posiłków dla mieszkańców/uczestników COM, według dokumentów memoriałowych (faktury),
- okresowymi przeglądami urządzeń budowlanych oraz sprzętu i środków trwałych wielokrotnego użytkowania (w tym m.in.: budynku, systemów zabezpieczających przed pożarem, systemów monitoringu, windy, ksero, samochodu),
- transportem mieszkańców/uczestników COM, w tym wydatki związane z utrzymaniem i eksploatacją środka transportu będącego w posiadaniu COM,

- zatrudnieniem kadry COM oraz osób świadczących usługi w COM na rzecz mieszkańców Centrum, wg dokumentów kadrowopłacowych,
- zakupem materiałów do pracy z mieszkańcami COM, według dokumentów memoriałowych (np. faktury),
- zakupem drobnego wyposażenia, niezbędnego do bieżącego funkcjonowania COM według dokumentów memoriałowych,

których termin zapłaty nastąpił po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania w 2024 roku (do dnia 31 grudnia), na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawione na odbiorcę, któremu zlecono prowadzenie COM, tj. zgodnie z wymogami określonymi w Programie.

9.2. Koszty obsługi Programu

Zgodnie z dokumentacją księgową i analityką konta 139-06 COM dokonało wydatków związanych z: zakupem materiałów biurowych, subskrypcji pakietu „Planuję czas pracy” tzw. kadromierz oraz obsługę BHP. Wszystkie koszty zostały poniesione w okresie do 13 marca do 31 grudnia 2024 r.

Na tej podstawie stwierdzono, środki Funduszu przyznane na obsługę zadania zostały wykorzystane zgodnie z Programem oraz zawartą Umową.

10. Zabezpieczenie przed podwójnym finansowaniem tych samych wydatków.

Zgodnie z § 3 ust. 8 umowy gmina zobowiązała się do zabezpieczenia przed podwójnym finansowaniem tych samych wydatków równocześnie ze środków Funduszu Solidarnościowego i innych źródeł.

Na podstawie akt osobowych kadry COM i poddanych kontroli grafików pracy ustalono, że osoby zatrudnione zostały na pełny etat, a w zakresach czynności każdego pracownika wprost wskazano, że dana osoba jest zatrudniona w COM. Ustalenia takie wykluczają możliwość jednoczesnego świadczenia pracy w ramach Ośrodka czy innej jednostki. Dodatkowo, listy płac oraz sposób ich opisu potwierdzał, że dany etat finansowany jest wyłącznie ze środków Funduszu.

Wszystkie umowy cywilnoprawne zawarte w ramach świadczenia usług na rzecz mieszkańców/uczestników COM zawierały jednoznaczne zapisy, że przedmiot umowy dotyczy świadczenia pracy w COM. Poddane kontroli grafiki pracy, rozliczenie wypracowanych godzin, listy płac oraz sposób ich opisu potwierdzały, że usługa finansowana jest wyłącznie ze środków Funduszu.

Umowy zawierane z podmiotami zewnętrznymi zawierały jednoznaczne ustalenia odnoszące się do usług świadczonych na rzecz COM, a nie innej czy innych jednostek.

W opisie wszystkich przedstawionych faktur, rachunków i innych dowodów księgowych zamieszczono informację potwierdzającą, że dokonane zobowiązania i wydatki związane są bezpośrednio z działalnością COM i finansowane ze środków Funduszu.

Na tej podstawie stwierdzono dopełnienie obowiązku zabezpieczenia się przed podwójnym finansowaniem tych samych wydatków równocześnie ze środków Funduszu i innych źródeł zgodnie z zawartą umową i Programem.

11. Realizacja obowiązku informacyjnego

Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy gmina zobowiązała się do podejmowania działań informacyjnych dotyczących finansowania zadania ze środków Funduszu przyznanych w ramach Programu, zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 poz. 953 ze zm.)¹⁵.

Wojewoda upoważnił również jednostkę do rozpowszechniania w dowolnej formie, w prasie, radiu, telewizji, Internecie oraz innych publikacjach, nazwy Programu, przedmiotu i celu, na który przyznano środki Funduszu oraz informacji o wysokości przyznanych środków.

Na podstawie: analizy udostępnionej dokumentacji mieszkańców/uczestników COM, oględzin jednostki, strony internetowej Ośrodka ustalono, że obowiązek informacyjny realizowano z wykorzystaniem logo Ministerstwa, tj. godła i tekstu: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz informacji o treści: *Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. "Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.*

¹⁵ § 2 pkt 2 lit. c oraz § 2 pkt 3: Podmiot realizujący zadanie finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych podejmuje działania informacyjne dotyczące tego finansowania lub dofinansowania przez:

- umieszczenie plakatu informacyjnego - w przypadku realizacji projektów społecznych - obejmujących przedsięwzięcia kulturalne, wydawnicze, sportowe, socjalne, wychowawcze lub profilaktyczne oraz działania z zakresu opieki nad zabytkami i ochrony dziedzictwa narodowego;
- zamieszczenie informacji na swojej stronie internetowej, o ile ją posiada, oraz na swoich profilach w internetowych serwisach społecznościowych, o ile takie profile posiada.

Logo zostało zamieszczone na:

- plakacie informującym o przystąpieniu jednostki do Programu, umieszczonym w widocznym miejscu na drzwiach wejściowych do COM,
- tablicy umieszczonej na posesji należącej do COM,
- plakacie informującym o przystąpieniu jednostki do Programu, umieszczonym w widocznym miejscu na drzwiach wejściowych do COM,
- stronie internetowej Ośrodka pod adresem: <https://ops.walce.pl/62/93/centrum-opiekunczo-mieszkalne-w-walcach.html>,
- dokumentacji zleceńbiorców i mieszkańców/uczestników COM.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

W trakcie kontroli stwierdzono:

- 1) **Uchybienia** dotyczące postanowień regulaminu COM oraz obowiązującej w jednostce procedury (wprowadzonych zarządzeniem nr 021.6.2023 Kierownika Ośrodka z dnia 12 lipca 2023 r., zmienionego zarządzeniem nr 021.5.2024 z dnia 15 marca 2024 r.) zgodnie z poniższym:

Paragraf Regulaminu	Uwagi
§ 4	W § 4 zawarto część pt. <i>Harmonogram ogólny zajęć dziennych uczestników</i>, zgodnie, z którym: <i>Godzinowy rozkład zajęć jest zgodny z rozkładem zajęć w poszczególnych pracowniach Centrum, i przedstawia się następująco: 6.00 – 8.00 samoobsługowe czynności higieniczne, ubieranie się, mycie, przywóz uczestników; 8.00 – 9.00 śniadanie dla mieszkańców przebywających na pobyt całodobowy; 8.00 – 12.30 zajęcia terapeutyczne, zajęcia indywidualne; 12.30 – 13.30 obiad i przerwa poobiednia; 13.30 – 16.00 zajęcia terapeutyczne i zajęcia indywidualne, odwóz uczestników; 16.00 – 18.00 czas wolny, czynności higieniczne; 18.00 – 19.00 kolacja; 19.30 – 21.30 czynności higieniczne, czas wolny; 22.00 – 6.00 cisza nocna.</i> Mając na uwadze, że COM-y – wpisując się w ideę deinstytucjonalizacji systemu pomocy społecznej – są formą wsparcia mającą na celu aktywizację i usamodzielnianie osób z niepełnosprawnościami, która powinna dać możliwość niezależnego życia i funkcjonowania dorosłym osobom z niepełnosprawnościami, tego typu regulacje budzą wątpliwości. Takie szczegółowe regulowanie codziennego trybu funkcjonowania mieszkańców i uczestników przychodzi na myśl instytucjonalne formy wsparcia jak DPS. Należy zwrócić również uwagę, że tytuł wskazuje, iż harmonogram odnosi się do zajęć uczestników, tj. osób przebywających w COM, w formie pobytu dziennego, natomiast z jego treści wynika, że dotyczy osób skierowanych na pobyt całodobowy.
§ 5	Podobne uwagi dotyczą § 5 ust. 1-2: <i>W Centrum obowiązuje dzienny rozkład zajęć z uwzględnieniem poszczególnych grup: 1. Wychodzący na rehabilitację: wyjście 8.30 i 13.30, powrót 12.30 i 14.00. 2. W Centrum obowiązuje również wyznaczone pory posiłków: śniadanie 8.00 – 9.00, obiad 12.30 – 14.30, kolacja 18.00 – 19.00.</i> Nie określono tu, czy powyższe regulacje dotyczą mieszkańców czy uczestników oraz czy dotyczy to rehabilitacji świadczonej w ramach usług zapewnianych przez COM, czy też realizowanej w podmiotach zewnętrznych.
§ 5 ust. 3 tiret 1	W treści § 5 ust. 3 tiret 1 wskazano, że: <i>Centrum zapewnia 4 posiłki dziennie dla mieszkańców całodobowych i 1 posiłek dla uczestników dziennych</i>, co jest niezgodne z treścią Programu (minimum dwa posiłki: śniadanie i obiad). Z uwagi na stan faktyczny, zgodnie z którym COM zapewnia uczestnikom pobytu dziennego 2 posiłki – wadę tą uznano za uchybienie.

Paragraf Regulaminu	Uwagi
§ 7	Wątpliwości treść § 7 pt. <i>Prawa uczestników</i>. Zawarte tam regulacje „dają” mieszkańcom możliwość korzystania ze świadczeń i uprawnień wynikających wprost z przepisów ustawowych, a nawet Konstytucji RP (prawo do samostanowienia) i stoją w sprzeczności z celem Programu (dążenie do uzyskania jak największych możliwości niezależnego funkcjonowania) lub tworzą ryzyko wystąpienia nadużyć. Spośród ww. zapisów należy wskazać następujące: <i>Uczestnicy mają prawo do korzystania z opieki medycznej świadczonej przez lekarza pierwszego kontaktu, a także do konsultacji z lekarzami specjalistami.</i> (§ 7 ust. 1); <i>Uczestnicy mają prawo do posiadania osobistego konta bankowego.</i> (§ 7 ust. 5); <i>Uczestnicy mają prawo do pomocy w uzyskaniu informacji o własnych dochodach i stanie konta osobistego.</i> (§ 7 ust. 6) [nie sprecyzowano na czym konkretnie ma polegać ta pomoc, czy wiąże się z dostępem np. do loginu i hasła do bankowości elektronicznej, numeru PIN do karty płatniczej?]; <i>Uczestnicy mają prawo do korzystania ze wsparcia przy dokonywaniu zakupów z własnych środków na prywatny użytek.</i> (§ 7 ust. 7) [nie sprecyzowano na czym konkretnie ma polegać ta pomoc, czy wiąże się z dostępem np. do loginu i hasła do bankowości elektronicznej, numeru PIN do karty płatniczej?]; <i>Uczestnicy mają prawo do korzystania z odbiorników TV, prasy, książek, video, sprzętu muzycznego.</i> (§ 7 ust. 8) [nie sprecyzowano czy chodzi prywatne czy będące na wyposażeniu/stanie COM]; <i>Uczestnicy mają prawo do wypoczynku, wyjazdów letnich i zimowych, wycieczek rekreacyjnych.</i> (§ 7 ust. 12); <i>Uczestnicy mają prawo do korzystania z porad i konsultacji udzielanych przez psychologa, pedagoga, prawnika, pracownika socjalnego.</i> (§ 7 ust. 15) [nie sprecyzowano czy w ramach usług świadczonych przez COM/OPS, czy chodzi o to, że w ogóle „mają do tego prawo?”]; <i>Uczestnicy mają prawo do utrzymania kontaktów ze społecznością lokalną, w której znajduje się COM.</i> (§ 7 ust. 16); <i>Uczestnicy, którzy nie zostali ubezwłasnowolnieni mają czynne i bierne prawo wyborcze wynikające z Konstytucji RP</i> (§ 7 ust. 17); <i>Uczestnicy mają prawo do otrzymywania i wysyłania korespondencji, telefonowania i odbierania telefonów, a także do nieograniczonych kontaktów z rodziną, przyjaciółmi i znajomymi.</i> (§ 7 ust. 19); <i>Uczestnicy mają prawo do organizowania i uczestniczenia w organizowanych uroczystościach okolicznościowych i imprezach kulturalnych i rozrywkowych.</i> (§ 7 ust. 20).
§ 8	Zastrzeżenia budzą zapisy § 8 pt. <i>Obowiązki uczestników</i>, szczególnie w kontekście opisanych powyżej ograniczeń i rygorów wynikających przepisów § 4 i 7 Regulaminu. Zawarte w tym paragrafie regulacje nakładają na uczestników obowiązki w sposób asymetryczny względem ww. § 4 i 7 – niejako zakładając wyższy stopień niezależności w samodzielnym funkcjonowaniu mieszkańców: <i>Uczestnicy mają obowiązek dbać o wyposażenie pokoi oraz wyposażenie i sprzęt w innych pomieszczeniach COM</i> (§ 8 ust. 3); <i>Powinnością mieszkańca jest dbać o czystość własnego miejsca pobytu</i> (§ 8 ust. 4) [chodzi to o jego pokój, czy też każde miejsce, w którym aktualnie przebywa?]; <i>Uczestnicy Centrum mają obowiązek dbać o schludny wygląd i higienę osobistą</i> (§ 8 ust. 5); <i>Uczestnicy mają obowiązek stosować się do regulaminu oraz wskazań i prośb wydawanych przez personel, jeśli nie przekraczają one możliwości podopiecznego, a także kompetencji pracownika.</i> (§ 8 ust. 8) [czy to znaczy, że mieszkańcy powinni znać zakres uprawnień/kompetencji każdego pracownika COM?]. W § 8 zawarto zapisy wskazujące na przywołany już wcześniej instytucjonalny charakter jednostki, co stoi w sprzeczności z ideą usamodzielniania mieszkańców, cyt.: <i>W celu zapewnienia bezpieczeństwa, mieszkańców obowiązkuje informowanie personelu będącego na dyżurze dziennym i nocnym o użytkowaniu łazienek i pryszniczy.</i> (§ 8 ust. 6); <i>Uczestnicy opuszczający budynek, mają obowiązek informowania każdorazowo personel o wyjściu z COM i obowiązek wpisywania się do zeszytu wyjść.</i> (§ 8 ust. 7).
§ 9	Wątpliwości budzą zapisy § 9 pt. <i>Zasady współdziałania z rodzinami i opiekunami prawnymi mieszkańców i uczestników</i>. Zawarte w nim treści z jednej strony wskazują, że cyt.: <i>Współpraca z rodziną i opiekunem prawnym mieszkańców i uczestników Centrum opiera się na partnerstwie oraz partnerskiej współodpowiedzialności.</i> (§ 9 ust. 1), natomiast z drugiej strony opiekunowie prawni obligowani są: <i>udzielać potrzebnych informacji i dostarczać niezbędne dokumenty do prowadzenia dokumentacji indywidualnej uczestnika,</i> (§ 9 ust. 5 pkt 5) [jakie dodatkowe dokumenty oprócz zgromadzonych w postępowaniu dotyczącym skierowania do COM i wytworzonych w trakcie pobytu w COM przez jego pracowników?]; <i>uczestniczyć w zajęciach mających wzbogacić program COM i podnieść jego standard (imprezy artystyczne, rozrywka, wyjazdy, itp.)</i> – § 9 ust. 5 pkt 6 [na jakiej podstawie? może to przecież generować koszty po stronie opiekunów...]. Ponadto wskazano, że cyt.: <i>Pracownicy współpracują z rodziną i opiekunem prawnym w zakresie wymiany informacji o aktualnych problemach i postępach w rozwoju, aktualizacji świadczonych usług oraz w zakresie rehabilitacji fizycznej i społecznej uczestnika.</i> (§ 9 ust. 3) [czy to znaczy, że w przypadku mieszkańców nie ma takiej współpracy i wymiany informacji?]. Również treść § 9 ust. 4 nasuwa wątpliwości, cyt.: <i>Opiekunowie prawni mają w szczególności prawo do: informacji o indywidualnym planie postępowania wspierającego – aktywizującego uczestników, o sposobach i efektach jego realizacji, informacji o aktualnym stanie psychofizycznym uczestnika (zdrowiu, emocjach, zachowaniach, itp.) podczas jego pobytu w COM, wsparcia i pomocy psychologicznej – w miarę możliwości, ze strony pracowników COM, uczestnictwa w otwartych formach pracy COM.</i>

Paragraf Regulaminu	Uwagi
	Należy zwrócić uwagę, że powyższe uprawnienia wynikają wprost z przepisów prawa oraz, że takie sformułowania nasuwają pytanie czy ww. uprawnienia nie obejmują rodzin uczestników i opiekunów prawnych i rodzin mieszkańców?

Zastrzeżenia budzą zapisy procedury dotyczącej odzieży, bielizny i pościeli mieszkańców COM. W procedurze zawarto m.in. zapis o tym, że pościel i odzież brudna przekazywana jest rodzinie lub opiekunom mieszkańców, co budzi wątpliwości w związku z ideą usamodzielniania mieszkańców COM. Ponadto, jeżeli takie zasady zostały wprowadzone, to należy wskazać, że nie określają one sposobu postępowania w przypadku braku rodziny lub opiekuna prawnego mieszkańca.

2) **nieprawidłowości** w tym:

- a) **kluczowe:** brak;
- b) **znaczące:**

W okresie objętym kontrolą, w pierwszym półroczu 2024 r. funkcję Kierownika COM pełniła (...). Na podstawie akt osobowych ustalono, że nie posiadała ona wymaganego 3 letniego stażu pracy w pomocy społecznej, co oznacza, że nie posiadała kwalifikacji, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy. Niemniej, z uwagi na ustalenia kontroli przeprowadzonej w roku 2022, z przestrzegania przepisów w zakresie zatrudnienia kierownika COM - odstąpiono od formułowania wniosków (zał. nr 12).

W 1 przypadku z usług COM (w formie pobytu całodobowego) korzystał mieszkaniec Gminy Krapkowice, na podstawie decyzji, wydanych przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach, o nr.: PS.5027.11.2023.HT, PS.5027.3.2024.HT. Ustalono, że rozstrzygnięcia zostały wydane:

- zgodnie z treścią § 2 ust. 3 porozumienia międzygminnego z dnia 19 grudnia 2023 r. (*decyzje administracyjne o skierowaniu mieszkańców Gminy Krapkowice do korzystania ze wsparcia w Centrum i decyzje o odpłatności, wydaje działający z upoważnienia Burmistrza Krapkowic Kierownik Ośrodka Pomocy społecznej w Krapkowicach*),
- w sprzeczności z postanowieniem § 1 ust. 1 uchwały nr XLV/3538/2023 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia 2 marca 2023 r. w sprawie *powierzenia Gminie Walce realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej [powierza się (...) realizację zadania (...) polegającego na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodku wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do niego osób wymagających opieki z terenu Gminy Krapkowice, w związku*

z realizacją usług w tym przedmiocie przez Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Walcach (...)].

Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że w sytuacji powierzenia zadania własnego gminy (w tym przypadku zadania, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy)¹⁶ na podstawie porozumienia międzygminnego - zastosowanie znajdują zasady określone w art. 74 ust. 1 i 2¹⁷ związku z art. 7 ust. 1 pkt 6¹⁸ ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)¹⁹ w związku z przywołanym wyżej przepisem ustawy. Stąd, w przypadku kierowania do ośrodka wsparcia mieszkańca innej gminy – kompetencje w zakresie wydania decyzji uprawniającej do tej formy pomocy posiada kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej gminy, która prowadzi ośrodek wsparcia.

Na tej podstawie stwierdzono, że decyzje Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach²⁰ zostały wydane z naruszeniem przepisów o właściwości i z uwagi na treść art. 156 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 ze zm.) dotknięte są wadą nieważności, a porozumienie z dnia 19 grudnia 2023 r. zostało zawarte z naruszeniem postanowień uchwały nr XLV/3538/2023 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia 2 marca 2023 r.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niedostateczna znajomość przepisów ustawy i ustawy o samorządzie gminnym.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: stwierdzone nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki, niemniej wpłynęły na prawidłowość realizacji zadań wynikających z Programu i umowy.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

- Wójt Gminy Walce w zakresie zawartego porozumienia międzygminnego;

¹⁶ Prowadzenie i zapewnienie miejsc w (...) ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

¹⁷ Zakres porozumienia: Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania.

¹⁸ Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: (...) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;

¹⁹ Tytułem komentarza należy wyjaśnić, że wyrażenie woli o powierzeniu wykonania zadań innej gminie w drodze porozumienia międzygminnego należy, w świetle art. 18 ust. 2 pkt 12 ustawy o samorządzie gminnym do właściwości rady gminy, natomiast złożenie oświadczenia woli o zawarciu porozumienia należy do kompetencji organu uprawnionego do reprezentacji gminy na zewnątrz, czyli do wójta/burmistrza jako organu wykonawczego. A zatem: podjęcie o ile podjęcie uchwały należy z pewnością do kompetencji rady gminy – o tyle jej wykonanie, czyli zawarcie porozumienia należy do kompetencji wójta/burmistrza.

²⁰ PS.5027.11.2023.HT, PS.5027.3.2024.HT

- Kierownik Ośrodka w zakresie realizacji i nadzoru nad realizowanymi w ramach Programu zadaniami, a także przyjętego regulaminu i procedur COM.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń

W dniu 4 sierpnia 2025 r., pismem o nr OPS.32.363.2025 Kierownik Ośrodka, korzystając z prawa zgłoszenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego przekazał w trybie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224):

- 1) dokumentację potwierdzającą:
 - zawarcie porozumienia międzygminnego w sprawie powierzenia realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej,
 - posiadanie przez (...) - specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej;
- 2) wyjaśnienia dotyczące postanowień regulaminu i procedury COM.

W wyniku przeprowadzonej analizy uwzględniono w całości przekazaną dokumentację i dokonano stosownych zmian w treści wystąpienia pokontrolnego.

Odnosząc się do wyjaśnień przekazanych w zakresie postanowień regulaminu i ustaleń procedury COM stwierdzono, że już sam fakt konieczności interpretowania treści tych dokumentów stanowi o ich wadzie. Stąd, z uwagi na prawa i potrzeby osób korzystających z usług, funkcje i zadania realizowane przez tą jednostkę, a także cel programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „*Centra Opiekuńczo-Mieszkalne*” – dokumenty określające sposób organizacji wymagają zmiany. Z tych względów nie dokonano modyfikacji w treści stwierdzonych uchybień.

Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej stanowisko wobec wniesionych zastrzeżeń przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) **kierowanie do COM w trybie i na zasadach określonych w ustawie oraz ustawie o samorządzie gminnym w przypadku kierowania do jednostki mieszkańców innych gmin;**
- 2) **dokonanie zmian w regulaminie COM oraz obowiązującej procedury dotyczącej odzieży, bielizny i pościeli mieszkańców w zakresie stwierdzonych uchybień.**

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Rada Gminy Walce, Urząd Gminy w Walcach, ul. Mickiewicza 18, 47-344 Walce